

HIRVATİSTAN MİMARLIK POLİTİKASI BİLDİRİSİ VE ANAHATLARI

Çeviri: Bilge İmamoğlu, Zeynep Çiğdem Uysal

Hırvatistan Mimarlar Odası, 25 – 26 Kasım 2010 tarihlerinde düzenlenen 3. Hırvatistan Mimarlar Kongresi'nin ana temasını "Hırvatistan Cumhuriyeti Mimarlık Politikası" olarak belirlemiş ve bu kapsamda çalışmalar başlatmıştır. Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) ile paylaşılan ortak amaçlar doğrultusunda mimarlık hizmetlerinin kalitesinin yükseltilmesini ve bu yolla yapılı çevrenin iyileştirilmesini amaçlayan bu çalışma sonunda, "Hırvatistan Mimarlık Politikası Ana Hatları" (ApolitikA) metni oluşturulmuş ve çeşitli kurumlar tarafından ortak bir bildiri imzalanmıştır. Hırvatistan Cumhuriyeti Çevre Koruma, Fiziksel Planlama, Bayındırlık Bakanlığı, Hırvatistan Cumhuriyeti Fiziksel Planlama Kurulu, Hırvatistan Mimarlar Odası ve Hırvatistan Mimarlar Birliği tarafından imzalan bildiride, kurumlar Mimarlık Politikası Ana Hatları'nda belirlenen ilkeleri uygulayacaklarını ifade etmiş ve bu çalışmayı nihai bir Hırvatistan Cumhuriyeti Mimarlık Politikası metnine götüren bir adım olarak kabul etmişlerdir.

Kongre hakkında daha fazla bilgi almak için:

www.uha.hr/eng

BİLDİRİ

Vizyonumuz, yaşam kalitesinin artırılması ve Hırvatistan'ın gelişiminde mimarlığın etkin bir rol oynaması gerektiği yönündedir. Hırvatistan Mimarlar Odası ve Hırvatistan Mimarlar Birliği, daha geniş çaplı bir toplumsal bilincin yanı sıra, mimarlığın ve nitelikli bir yapılı çevrenin de yaşam kalitesine ve toplum yararına katkısı olacağına inanmakta ve bunun teşvik edilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu amaçla, nihai bir mimarlık politikasının oluşturulmasına yönelik ana hatları belirlemiş ve bunu yaparken de nitelikli mimari üretimin, bireysel alanların belirleyici özelliklerini dikkate alan yüksek değerli ve ilham verici bir yapılı çevrenin ve kültürel mirasa olduğu kadar doğal ve kentsel peyzaja duyulan saygının getirdiği kamu yararının da bilincinde olmuştur.

Bu bildiride imzası olan kurumlar, Hırvatistan Cumhuriyeti'nin mimarlık politikası ile ilgili ana hatları kabul ederek, aşağıdaki konularda kararlılık ve istekliliklerini beyan etmektedir:

1. Hırvatistan Cumhuriyeti Mimarlık Politikası'nın hazırlanışı ve kabulünü sağlayacak düzenli bir çerçeve geliştirilmesi.
2. Bu girişime bir destek olarak, tasarım ve yapımda yüksek standartların teşvik edilmesi.
3. Sürdürülebilir gelişim anlayışının edinilmesi ve gelecekte sürdürülebilir bir çevre şekillendirebilmek amacıyla mimarlıkta yeniliğin teşvik edilmesi.
4. Toplumun tümünde, yüksek nitelikli mimarlığa olan talebin desteklenmesi.
5. Yapılı çevrenin niteliği ve kapsamına yönelik eğitim ve bilinçlendirme girişimlerinin desteklenmesiyle mimarlığın kültürel ve sanatsal değerinin göz önünde tutulması.
6. Gelişiminde yapı mirasını da barındıran bütüncül bir yaklaşım olan modern mimarlığın getirdiği bilgi ve yeteneklerin kullanımının desteklenmesi.
7. Yeşil sektörle ilgili araştırma ve geliştirme yatırımlarının ve bu alanda yeni meslek alanları yaratılmasının teşvik edilmesi.
8. Bu bildirinin detaylandırılması ve desteklenmesi konusunda profesyonel kesimden danışmanlık alınması.

Mimarlığı, Hırvat toplumu ve insanlığın iyiliği için, kültürel, estetik ve toplumsal bir değer olarak kabul eden,

Çevre Koruma, Fiziksel Planlama, Bayındırlık Bakanlığı
Hırvatistan Cumhuriyeti Fiziksel Planlama Kurulu
Hırvatistan Mimarlar Odası ve
Hırvatistan Mimarlar Derneği,

Mimarlığı Hırvatistan Cumhuriyeti'nin genel gelişiminin toplumsal, kültürel ve ekonomik bir dışavurumu olarak şekillendirecek bir belgenin oluşturulması için yapılacak girişimleri destekler ve teşvik eder.

Apolitika

HIRVATİSTAN MİMARLIK POLİTİKASI ANA HATLARI

ÖNSÖZ

Hırvatistan Mimarlar Odası ve Hırvatistan Mimarlar Birliği, Hırvatistan Cumhuriyeti'nin mimarlık meslek kuruluşları olarak ülkenin sürdürülebilir gelişiminde mimarlığın taşıdığı önemi ve değeri tanımakta ve vurgulamaktadırlar.

Hırvatistan Cumhuriyeti Mimarlık Politikası'nın oluşturulması konusundaki girişimler, Hırvatistan Mimarlar ve İnşaat Mühendisleri Odası Mimarlık Bölümü ve Hırvatistan Mimarlar Birliği tarafından 2004'te gerçekleştirilen Birinci Hırvatistan Mimarlar Konferansı'nda başlamış ve 2007'de gerçekleştirilen ikinci konferansta devam etmiştir.

Bugün, 2010 yılında, Hırvatistan Hükümeti Avrupa Birliği'ne girmeden hemen önce, Hırvatistan Mimarlar Odası ve Hırvatistan Mimarlar Birliği, Avrupa Birliği mevzuatı doğrultusunda ve Üçüncü Hırvatistan Mimarlar Kongresi (Apolitika 2013) bağlamında, Hırvatistan Mimarlık Politikası'nın oluşturulması için bu ana hatları hazırlamışlardır.

Mimarlık Politikası'nın oluşturulması için, Çevre Koruma, Fiziksel Planlama ve Bayındırlık Bakanlığı, Hırvatistan Cumhuriyeti Fiziksel Planlama Kurulu, Hırvatistan Mimarlar Odası ve Hırvatistan Mimarlar Birliği'nin öncülüğü ve eşgüdümündeki ulusal bir platformun oluşturulması önerilmektedir.

Oda ve Birlik, Hırvatistan Cumhuriyeti Mimarlık Politikası'nın oluşturulmasına yönelik bu girişimi sunarken, bu belgenin politika gelişimi açısından önemini, uzun süreli uyarlanmasını ve Hırvatistan Cumhuriyeti için geliştirilecek bir mimarlık politikasının benimsenmesinde bütün kurumların katkılarına duyulan gereksinimi de vurgulamaktadır.

GİRİŞ

“Nerede olursak olalım, fiziksel çevremiz yaşamlarımızın sahnesini oluşturur. Mimarlık, yapılar, şehirler, bahçeler, parklar, peyzajlar ve altyapılar yoluyla en iyi şekilde planlandığı ve tasarlandığında, hepimize etkin olma, katılımcı olma ve keyif alma fırsatı sunar.

Kısaca: Artırılmış yaşam kalitesi...

Bu demektir ki, mimarlık, bireylere ve topluma değer katar. Bu nedenle, fiziksel çevrenin yüksek bir mimari kaliteye sahip olması önemlidir.

Mimarlık, toplumu ve yaratıldığı zaman dilimini yansıtır. Mimarlığın, kültürel mirasımızın, tarihimizin ve kimliğimizin önemli bir kısmını oluşturması bu yüzdendir. Bu demektir ki,

mimarlık ve taşıdığı nitelikler sadece günümüz toplumu için değil, gelecek için de bağlayıcıdır.

Bugün inşa ettiğimiz şey geleceğin kültürel mirasıdır. Mimarlık, kim olduğumuzun ve nereye yol aldığımızın hikâyesine katkıda bulunur.”

Danimarka Mimarlık Politikası, 2007

Mimarlık, en geniş bağlamda, binaları ve yapıları, dış mekânı, altyapıyı ve peyzajı içeren insan üretimi çevrenin tümünü temsil eder. Korunan bir doğa ile birlikte yüksek nitelikli bir yapılı çevre, her bireyin temel hakkı ve gelişimin tüm türleri için ön koşuldur. Yapılı çevrenin mimari kalitesi kamu yararınadır, rastlantısal değildir; politik irade ile yüksek bir toplumsal bilincin ortaklığında, mimarlık ve diğer ilgili mesleklerin dolaysız, özenli ve düzenli eylemleri ile oluşturulmuştur.

Hırvatistan Mimarlar Odası ve Hırvatistan Mimarlar Birliği, mimarlık mesleğinin Hırvatistan Cumhuriyeti’ndeki lider meslek örgütleri olarak, sürdürülebilir gelişimde mimarlığın önem ve rolünün bilincindedir ve bu bağlamda, resmi bir mimarlık politikasının oluşturulması ve uygulanmasını teşvik ederler.

Mimarlık politikası, fiziksel çerçevenin niteliği ve değerinin kalkınma ve kamusal yarar için önemini ifade eden bir belgedir. Bu kapsamda genel devlet politikasının bir parçası halindedir ve sürdürülebilir gelişim süreci, kamusal mekâna verilen önem, yerel özellikler üzerine kurulan resmi değerlerin gelişimi, sağlığın, iklimin ve güvenliğin korunması konusunda bir katalizör görevi görmektedir.

Mimarlık politikası, genel yapı kültürünü tanımlamak ve geliştirmek için kullanılır. Yüksek nitelikli, güvenli ve sağlıklı bir çevre için gereken sürdürülebilir gelişim ilkesini destekler, yapılı çevrenin niteliği ile ilgili kamusal bilinci artırır ve bu çevrenin şekillendirilme süreci ile ilgilenen tüm gruplar arasındaki şeffaflık ve etkileşimi geliştirir.

Mimarlık politikası, fiziksel/çevresel gelişimle ilgili tüm aktörler tarafından (kamu yönetim organlarının tümü, eğitim kurumları ve bilimsel kurumlar, yetkili mimar ve mühendisler, uzman birimler, profesyonel ve hükümete bağlı olmayan kurumlar, medya ve bireyler vb.) dolaylı ya da dolaysız olarak eşgüdüm içinde uygulanır.

BAŞLANGIÇ NOKTALARI

Ulusal bir mimarlık politikasının benimsenmesi için başlatılan girişimler, mimarlık mesleğinin yedi yıllık planlı bir gayretinin ve ulusal ve evrensel düzeyde yürütülen sistematik ve düzenli çalışmanın sonucudur.

Bu girişim aşağıdaki eylemlerle kendini göstermiştir:

- Hırvatistan Mimarlar ve İnşaat Mühendisleri Odası Mimarlar Bölümü'nün Avrupa Mimarlar Konseyi'ne (ACE) üyeliği
- Hırvatistan Mimarlar ve İnşaat Mühendisleri Odası Mimarlık Bölümü'nün, Çevre Koruma, Fiziksel Planlama ve Bayındırlık Bakanlığı'nın ve Kültür Bakanlığı'nın Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu'na üyeliği
- Hırvatistan Mimarlar Birliği'nin Uluslararası Mimarlar Birliği'ne üyeliği
- Hırvatistan'ın EUROPAN ve HABITAT organizasyonlarına üyeliği

Ulusal mimarlık politikasının kabulü aşağıdaki gelişmelere dayanmaktadır:

- Mekânsal planlama ve yapım alanındaki belge ve yasal belgelerin planlanması (Hırvatistan Cumhuriyeti Mekânsal Planlama Stratejisi, Haziran, 1997; Hırvatistan Cumhuriyeti Mekânsal Planlama Stratejisi, Mayıs 1999; Hırvatistan Cumhuriyeti Sürdürülebilir Gelişim Stratejisi, Şubat 2009; Mekânsal Plan ve İnşa Kanunu, Temmuz 2007)
- Mimarlık ve inşaat mühendisliği mesleklerinin profesyonel meslek odaları yoluyla örgütlenmesi.
- Birinci ve İkinci Hırvatistan Mimarlar Konferansları'nda kabul edilen Mimarlık Mesleği Mutabakatı. (Birinci Hırvatistan Mimarlar Konferansı sonuçları, Ekim 2004; İkinci Hırvatistan Mimarlar Konferansı sonuçları, Ekim 2007).
- Devlet Mekânsal Planlama Kurulu'nun 2004'ten 2009'a kadar olan raporlarında ifade edilen görüşleri. (2004-2007 çalışması raporu, Aralık 2007; 2008 çalışma raporu, Ocak 2009; Devlet Mekânsal Planlama Kurulu çalışma raporu, 2009, Temmuz 2010)
- 2010 yılında, Hırvatistan Mimarlar ve İnşaat Mühendisleri Odası Mimarlar Bölümü'nün ve Zagreb Mimarlık Fakültesi'nin girişimleriyle, okul öncesi eğitim, genel zorunlu eğitim ve orta dereceli okulların Ulusal Müfredatı'na mimarlığın dâhil edilmesi.
- Hırvatistan Mimarlar ve İnşaat Mühendisleri Odası Mimarlar Bölümü, Mekânsal Planlama Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı'nın 2004 yılından itibaren Avrupa Mimarlık Planlama Forumu'na üyeliği
- Mekânsal planlama ve mimarlık alanındaki uluslararası belgeler (Avrupa Konseyi'nin Kentsel ve Kırsal Çevrede Mimari Kalite ile İlgili Kararı, 2001; UIA Beyaz Kitap - Mimarlığın Geleceği - Yapılı Çevre İçin Öneriler, 2002; Avrupa Konut Şartı, Nisan 2006; Sürdürülebilir Gelişim Stratejisi, Haziran 2006; Avrupa Birliği Bölgesel Gündemi, Mayıs 2007; Sürdürülebilir

Avrupa Kentleri hakkında Leipzig Şartı, Mayıs 2007, Konut ve Bölgesel Politika konusunda Avrupa Parlamentosu Kararı, Mayıs 2007).

Bir mimarlık politikasının benimsenmesi için kurulan ulusal platform, bu girişimi başlatan Hırvatistan Mimarlar Odası ve Hırvatistan Mimarlar Birliği'nin yanı sıra, Çevre Koruma, Mekânsal Planlama ve Bayındırlık Bakanlığı, Bilim, Eğitim ve Spor Bakanlığı, Hırvatistan Cumhuriyeti Mekânsal Planlama Kurulu, İnşaat Mühendisleri meslek odaları ve organizasyonları, üçüncül eğitim kuruluşları ve Hırvatistan Bilim ve Sanat Akademisi'ni de içerir.

HEDEFLER

Mimarlık politikası üç ana hedef belirler:

1. Yüksek kaliteli bir yapı çevre için ön koşul olarak yapı kültürü

Yapı kültürü, yapı çevrenin ve ona karşı tutumumuzun gelişimini içeren uzun ömürlü bir süreçtir. Yapılı çevreye karşı tutumumuz bu çevrenin kalite düzeyinin yükseltilmesi konusunda belirleyicidir. Yapı kültürünün kalite düzeyinin yükseltilmesi yapı çevreye verilen önemin ön koşuludur ve bu önem hepimizin önceliği olmalıdır.

2. Her bireyin iyi bir yaşam yaşamasına olanak veren yapı çevre kalitesi

Her bireyin yaşamı, hoş giden, ilham verici ve işlevsel olarak tasarlanmış yapılarda ve onları çevreleyen mekânlarda daha zengin olacaktır. Yapılı çevre, ilham verici canlı bir ortam olmalıdır. Bu ortamın kalitesi yaşamlarımızın kalitesi için belirleyicidir.

3. Ulusal gelişim ve ilerlemenin temeli olarak yüksek kaliteli mimarlık

Mimarlık, kapsayıcı varlığından dolayı, toplumu bir bütün olarak etkiler. Fark edilir nitelikteki yüksek kaliteli bir mimarlık, ulusal gelişim ve ilerleme süreci için önemli bir potansiyele sahiptir ve Hırvatistan'ın uluslararası bağlamda yüksek bir konum elde edebilme gücünü olumlu bir şekilde etkiler.

Mimarlık politikasının belirlediği hedeflerin, farklı önem ve kapsam düzeylerindeki, birbirine bağlı 10 tematik alanda uygulamaya koyulacağı öngörülmektedir:

1. Toplumsal bilinç
2. Kamusal gelişimler
3. Yapı mirası
4. Mekânsal planlama

5. Yapılı çevre
6. Mimarlık ve kentsel tasarım yarışmaları
7. Eğitim
8. Ekonomik kalkınmada mimarlığın rolü ve önemi
9. Evrensel düzeyde Hırvatistan mimarlığı
10. Düzenleyici çerçeve

Bu alanların her birinde sağlanacak gelişmeler, mimarlık politikası için belirlenen üç ana hedefin gerçekleştirilmesini sağlayacaktır.

1. Toplumsal bilinç

Yapılı çevrenin kalite düzeyi, bizi çevreleyen mekâna gösterdiğimiz sosyal sorumluluğun ve onu korumamızın bir sonucudur. Mekânın önemi hakkındaki yüksek seviyedeki bir toplumsal bilinç, bu kalitenin sağlanması için temel bir ön koşuldur. Yüksek nitelikli bir yapılı çevre her bireyin hakkıdır ve mekânın niteliği ve korunması ile ilgili kararlarda yer almak ve bu konuda sorumluluk üstlenmek de bireyin zorunluluğudur.

- Kullanıcıların, özel işverenlerin ve denetleyicilerin görüşleri, yapılı çevrenin niteliği ile ilgili toplumsal bilincin sistematik artışı yoluyla geliştirilmelidir. Bu şekilde kaliteyi tanıyıp talep edecek duruma gelen bireyler, yapılı çevrenin kalitesinin aşamalı olarak geliştirilmesinde de etkin rol oynayabilirler.
- Mekânsal planlama ile ilgili kararlar kamuoyuna danışılarak verilmelidir. Saydam bir sistemin ve bilgili, etkin bir vatandaşlığın var olması, nitelikli kararlar alınmasının ön koşuludur.
- Toplum bilincini başarılı bir şekilde artırmak için, medya ve kurumlar yoluyla mimarlığın tanıtım ihtiyacını gidermek gerekmektedir. Bu medya ve kurumlar, Hırvat mimarlığı hakkında birer bilgilendirme ve tanıtma merkezi gibi çalışacak şekilde kurulmalıdır.

Girişimler

- Yapı kalitesi ve kültürü için ulusal bir programın kurulması.
- Yapılı çevrenin önemi hakkında ülke çapında bir fikir alışverişi başlatılması.
- Mimarlığın tanıtımı için ulusal bir medya platformu yaratılması.
- Hırvat mimarlığını geliştirici ve teşvik edici bir platform olarak çalışacak bir kurumun kurulması.

2. Kamusal gelişimler

Kamusal yapılar kapsamlıdır ve görünürlükleri yüksektir. Bu yüzden de kamusal işverenlerin projeleri gerçekleştirilirken yüksek nitelikli standartların yakalanması yapı çevrenin genel kalitesi için büyük önem taşımaktadır.

- Kamusal işverenler mekânla ilgili tüm yapılandırmalar için örnek teşkil etmeli ve rol model olmalıdırlar.
- Kamu binaları ve kamusal mekânlar, iyi tasarlanmış, kullanılabilir, sürdürülebilir, ulaşılabilir, düzgün inşa edilmiş ve kullanıma elverişli olacak şekilde yüksek kalitede olmalıdırlar.
- Yapılı çevrelerin niteliği, ölçek ve amaçlarına bakılmaksızın, yalnız kamusal binaların niteliğine değil, açık mekânların, yolların, köprülerin ve altyapı ile ilgili diğer inşaat mühendisliği işlerinin niteliğine de bağlıdır.
- Kamu yararına olan kamusal yatırımlar, inşaat maliyeti, tasarım niteliği, kullanılabilirlik, bakım maliyetleri ve binanın tahmini ömrü arasındaki ideal dengenin kurulmasıyla uzun vadeli olarak gerekçelendirilmelidir. Kamusal işverenler ekolojik ve enerji verimli çözümleri desteklemelidirler.
- Planlama ve tasarım hizmetleri ile ilgili kamusal alımlarda yüksek nitelikli mimarlık elde edebilmek için ön projeler mimari yarışma yoluyla elde edilmeli veya hizmet kalitesi kriterlerinin uygulanması sağlanmalıdır.

Girişimler

- Yatırım projelerinin geliştirilmesi için tek tip bir yöntemin belirlenmesi.
- Kamusal bina ve mekânlarının tasarımı ve inşası için, var olan yönetmelik ve kalite standartlarının geliştirilmesi veya yenilerinin oluşturulması.
- Mekânla ilgili kamusal gelişmeler için mimari ve kentsel tasarım yarışmalarının öneminin kabul edilmesi.

3. Yapı mirası

Yapı mirası, ulusal kültür mirasının öğelerinden biridir. Yapı mirasının zengin katmanları, bize yapı kültürünün ne olduğunu öğretir ve özgün ulusal kimliğimizi yaratır. Bu nedenle, yapı mirasının korunması bizim için ulusal bir öncelik olmalıdır.

- Kültürel özelliklerin kapsamlı bir kaydının tutulması, yapı mirasının korunması için gerekli bir ön koşuldur.
- Mirasın korunması, kaliteye ve tarihi, çağdaş mimarlık söylemlerinin karşılıklı diyaloguna dayanan uygun bir kullanıma yönelik olmalıdır.

- Kültürel  zellikler, düzgün bir şekilde yönetilmesi gereken önemli kamu değerleridir ve h k met, kültürel varlık sahipleri ve kullanıcılarına bu eserlerin nasıl korunacağı ve iyileştirileceği konusunda örnek olmalıdır.

Girişimler

- Yapı mirasının sürekli denetiminin, sayımın ve korunmasının geliştirilmesi.
- 20.yüzyıl mimari mirasının korunmasının iyileştirilmesi.
- Yapı mirasının öneminin kamuda teşvik edilmesi.
- Kültürel varlıkların sahiplerine ve işletmecilerine, yapı mirasının korunma süreci içerisindeki hakları ve zorunlulukları ile ilgili bir eğitim verilmesi.

4. Mekânsal Planlama

Nitelikli bir mekânsal planlama, mekânın korunması ve kalitesinin temel ön koşulu olmasının yanı sıra aynı zamanda önemli bir ulusal yarardır ve sürdürülebilir mekânsal gelişimin ve yapılı çevrenin kalitesinin de teminatıdır.

- Mekânsal planlama, ekonomik, ekolojik ve mekânsal bileşenlere, dikey ve yatay uyuma saygı göstererek ve mekânsal gelişimi etkileyen bütün sektörleri ve bilgi seviyelerini içererek, mekânsal planlama ilkeleri ve amaçları çizgisinde geliştirilmelidir.
- Bağımsız bölgeler, alanlar, yerleşimler ve kentlerdeki peyzajın ve yapılı çevrenin özgünlüğünün ve çeşitliliğinin korunması, yüksek kaliteli bir mekânsal gelişimin yaratımı için temel bir gerekliliktir.
- Mekânsal planlama sisteminde, mekânsal planlarda kullanılan genel kriterler, göstergeler ve standartlar sürekli olarak geliştirilmeye ve uygulanmaya ihtiyaç duyarlar.
- Hırvat kimliğinin önemli bir parçası olan ve dünya çapında tanınan kıyı ve adaların korunması ve planlanmasında takınılan tutum, mekânsal planlamanın kalite seviyesini artıracak şekilde olmalı, kıyı alanının eksiksiz bir incelemesini içermeli ve var olan değerlerin korunması yoluyla geliştirilmelidir.
- Arazi politikası, sadece mevcut mülkiyet kanunu ilişkileri üzerine kurulamayacak olan mekânsal planların gerçekleşmesini sağlayan, mekânsal planlama sisteminin önemli bir uygulama ögesidir.

Girişimler

- Ulusal mekânsal planlama sisteminde, Avrupa Birliği kılavuz ve direktiflerinin uygulanması.
- Mekânsal planların hazırlanmasında kullanılan kriter ve standartların geliştirilmesi.

- Adriyatik kıyısının bütüncül olarak planlanması ve detaylandırılması.
- Ulusal bir arazi politikası benimsenmesi.

5. Yapılı çevre

Yapılı çevre, her bireyin yaşam çevresinin tamamlayıcı bir parçasıdır ve bu çevrenin kalitesi yüksek bir yaşam kalitesinin de teminatıdır. Yapılı çevrenin kaliteli olmasını sağlamak ve bu kaliteyi devam ettirebilmek için planlama ve tasarımda olduğu kadar yapımda, kullanımda ve bakımda da kalitenin hedeflerine dair genel bir anlayışın kabul edilmesi gerekir.

- Yapılı çevrenin kalitesi, mevcut peyzaj ve şehir manzarasının, yenilikçi fikirlerin, kaliteli tasarımın, işlevselliğin, uygulanabilirliğin, kaynakların verimli kullanımının, malzemelerinin dayanıklılığının, ekolojik sürdürülebilirliğin ve özenli ve yüksek kaliteli inşaatın uyumlu bir birleşimine dayanmalıdır.
- Yapılı çevrenin kalitesi, bu çevrenin sürdürülebilirliğinin üzerine kurulmalıdır. Bu da, ekolojik malzemelerin ve teknolojilerin, enerji verimliliğinin ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı ile sağlanabilir. Böylesi bir tutumun nihai sonucu, güzel bir yaşam, korunan sağlık, dayanıklılık, daha ucuz bakım ve doğal çevrenin korunması olacaktır.
- Yapılı çevrede yüksek kalite sağlanması için, projenin hazırlanmasından binanın inşasına kadarki bütün yapım sürecinin, yatırımcı, tasarımcı ve müteahhitleri içeren bütün aktörlerin sürekli koordinasyonu ve sorumluluğu yoluyla kontrol edilmesi gerekir.
- Kaliteli konut her bireyin temel hakkı ve ihtiyacıdır. Konut yapımı, toplumsal ve ekonomik gelişimin en önemli bileşenidir ve konut, bir yerleşim alanının en yaygın ögesi olmasının yanı sıra, mekânın da en büyük kullanıcısıdır. Bu nedenle, konut alanı sağlanması için gereken bireysel, ticari ve toplumsal çabalara bakmaksızın, konut planlamasına, tasarımına ve inşaatına gereken özen gösterilmelidir.

Girişimler

- Kaliteli inşaat için gereken minimum kriterlerin tanımlanması.
- Yüksek kaliteli yapılı çevrenin teşvik edilmesi ve desteklenmesi.
- Sürdürülebilir bina ilkelerinin uygulanmasının teşvik edilmesi.
- Kalite kontrolünün geliştirilmesi.
- Ulusal bir konut politikası benimsenmesi.
- Konut kalitesinin gelişimi için önlemler ve düzenlemeler benimsenmesi.
- Enerji verimliliğinin artırılması için var olan yapı stokunun restorasyonunun sağlanması.

6. Mimarlık ve kentsel tasarım yarışmaları

Hırvatistan, mimarların sağlıklı rekabeti yoluyla yüksek kaliteli ön projelerin elde edildiği, fikirlerin çeşitliliğinin teşvik edildiği ve nihai sonuç olarak yüksek nitelikli bir yapı çevrenin elde edildiği bir yöntem olarak benimsenen, yüzyıllık bir mimarlık ve kentsel tasarım yarışmaları geleneğine sahiptir.

- Yarışmalar, mimarlık politikasının hedeflerine ulaşabilmek amacıyla, yüksek kaliteli bir yapı çevrenin elde edilmesinde kullanılacak denenmiş ve test edilmiş en iyi yöntem olarak, sistematik bir şekilde teşvik edilmelidir.
- Kamu kurumları kural olarak, bütün bina, yapı ve hatta kamusal mekânlar için herkese açık yarışmalar düzenlemeli ve bu şekilde topluma örnek olmalıdırlar.
- Mimarlık ve kentsel tasarım yarışmaları, yüksek kaliteli bir mekânsal gelişim için önemli olacak bina ya da peyzaj dışında kalan diğer mekânsal uygulamalar için de düzenlenmelidir.

Girişimler

- Yarışmanın bir proje elde etme yöntemi olarak benimsenmesi ve düzenleyici çerçevede içinde bir zorunluluk olarak kullanılması.
- Yarışmaların özel işverenler için de teşvik edilmesi.
- Yarışmalar hakkındaki düzenlemelerin evrensel olarak benimsenmesi.
- Yarışmaların düzenlenme kalitesinin iyileştirilmesi.

7. Eğitim

Eğitim, yapı çevrenin kalitesi ve önemi konusunda toplumsal bilincin artmasını sağlayabileceğimiz önemli bir araçtır. Yüksek kaliteli bir yapı çevreye erişmek için, gençlerden yetişkinlere tüm bireylerin mimarlıkla ilgili nitelikli bir eğitim görmeleri ve ayrıca mimarların ve inşaat sektöründe yer alan diğer mesleklerin ömür boyu sürecek nitelikli bir mezuniyet sonrası eğitimi görmeleri oldukça önemlidir.

- Yapı çevrede kalitenin önemi ile ilgili eğitim, anaokulları, ilköğretim okulları ve orta dereceli okullarda zorunlu olmalıdır. Bu eğitim, geleceğin yetişkin vatandaşları olan çocukların kişisel ve kamusal çıkarlarını bilmesini, anlamasını, korumasını ve bu konudaki görüşlerini ifade etmesini sağlayacak ve böylelikle fiziksel çevrelerini şekillendiren meslekî ekonomik, toplumsal ve politik çözümler ve kararlar üstünde bir etkileri olabilmelerine imkân tanıyacaktır.

- Mimarların ve inşaat sektöründe yer alan diğer mesleklerin meslekî eğitimleri, çalışma hayatı boyunca devam etmeli ve yüksek nitelikli olmalıdır. Mimarlar, nitelikli bir yapı çevreye erişimde birincil derecede öneme sahip olmaları nedeniyle, yapı çevrenin tasarımı ve kamu çıkarlarının korunmasında öncü ve yol gösterici roller almak üzere eğitilmelidirler.
- Yetişkinlere kaliteli bir yapı çevrenin önemi hakkında verilecek eğitim, genel halkın yanı sıra kanun ve düzenlemeler öneren, kararlar alan, ayrıca mekânsal gelişim ve inşaat alanındaki planlama, tasarlama ve karar verme ile ilgili karmaşık süreçlere de hâkim olan politik kesime yönelik olarak da düzenlenmelidir.
- Kalkınma ve ilerlemenin temel dinamosu olan mimarlık araştırmaları sistematik olarak organize edilmeli ve amaca yönelik olarak yapılmalıdır. Bu gibi yatırımlar geleceğimizin kalitesi konusunda çeşitli kazanımlara olanak sağlayacaktır.

Girişimler

- Ulusal müfredata mimarlık ve mekân kültürü hakkında bir eğitim eklenmesi.
- Mimarların ve mekânın inşasında yer alan diğer mesleklerin yaşam boyu mesleki eğitiminde sürekli gelişim sağlanması.
- Yetişkinlerin yapı çevre konusundaki eğitimi için ulusal bir müfredatın benimsenmesi.
- Mimarlık araştırmaları için ulusal bir programın benimsenmesi.

8. Ekonomik gelişimin dinamosu olarak mimarlık

Yüksek kaliteli bir mimarlık, yalnızca yaşamlarımız için iyi koşullar yaratmakla kalmaz, aynı zamanda olumlu bir ekonomik ortam yaratarak ve inşaat sektörü ve turizmin gelişmesine uygun bir iyi bir temel hazırlayarak, ulusal ekonominin büyümesi ve gelişimi için önemli bir potansiyel de sağlar.

- Mimarlık, bir toplumun en görünürdeki imajını barındırdığı için, bir ülkeye ya da kente fark edilir bir kimlik tasarlamak söz konusu olduğunda kullanılabilecek en iyi ve başarılı araçtır. Ülke ya da kent ortamı, iş yatırımlarının oluşabilmesine olanak veren olumlu bir iş ortamı yaratmada, yüksek kaliteli yerli ve yabancı yatırımları çekmede ve emek ve yatırım piyasalarındaki rekabeti yükseltmede çok önemli bir yere sahiptir.
- Kaliteli mimarlık, ekonominin önemli bir dalı olan ve mimarlıkla, diğer tasarım alanlarıyla ve yapı endüstrisi ile iç içe olan inşaat sektörünün gelişim potansiyelinin ve rekabetinin artırılabilmesinin ön koşuludur.
- Turizmin gelişim potansiyelinin ve sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesinde, kültürel ve doğal mirasın korunmasının yanı sıra, yapı çevrenin kalitesi de çok önemlidir. Önemli bir

ekonomik kaynak olan turizm, yapı ve mimari mirasa, turistik alanlara ve turizm için önemli olan binalara özel vurgu yapılarak tüm ülke genelinde teşvik edilmelidir.

- Mimarlığın yüksek kaliteli örnekleri, Sidney, Bilbao ve Oslo gibi dünya metropollerinde olduğu gibi, ülkelerin uluslararası düzeyde tanınan ulusal sembolleri haline gelebilir ve ekonominin ve turizmin gelişiminde önemli rol oynayabilir.

Girişimler

- Ülkelerin, bölgelerin ve kentlerin markalaşmasında mimarlığın önemi hakkındaki farkındalığın artırılması
- Ülkelerin, bölgelerin ve kentlerin markalaşmasını sağlayan projelere mimarların dâhil edilmesi.
- Yapı sektöründeki tüm aktörlerin, gelişimin desteklenmesi ve Hırvat yapı sektöründeki rekabetin artırılması amacıyla yönelik olarak ortak girişimler başlatması.
- Ekonomik diplomasi faaliyetlerine, mimari meslekî örgütlerinin dâhil edilmesi.

9. Uluslararası düzeyde Hırvatistan mimarlığı

Hırvat mimarlar, Hırvatistan'ı, fiziksel çevresinin sahip olduğu miras değerinin bilincinde olan modern ve yenilikçi bir ulus olarak göstererek, onun için olumlu bir imaj yaratılmasında yer almalıdırlar.

- Hırvat mimarlığı, uluslararası düzeyde tanınacak şekilde yüksek kaliteli olmalıdır. Bu tanınırlık, köklü Hırvat geleneğine, yöresel bağlama, bölgesel özelliklere ve çağdaş bir mimari anlatıma dayanmalıdır.
- Ulusal mimarlık, kalitesi nedeniyle, önemli bir ihraç ürünü haline gelebilir, özellikle inşaat sektörü için yeni endüstriyel açılımlar sağlayabilir ve Hırvatistan'ın küresel bağlamdaki konumlandırılması üzerinde uluslararası düzeyde olumlu etkisi olabilir.
- Hırvat mimarlar, mesleki alandaki etkinliklerini sürdürmenin ve etkinlik alanlarını genişletmenin yanı sıra, UIA, ACE ve EFAP gibi uluslararası mesleki örgütlerinde yer almayı da sürdürmelidirler.
- Hırvat mimarlar, uluslararası sergilerde, ödül programlarında ve Venedik Bienali, Mies van der Rohe Ödülü, European, Expo ve benzeri programlarda yer almaya devam etmeli ve yeni uluslararası etkinliklerde aktif olarak rol almalıdırlar.

Girişimler

- Hırvat mimarlığının gezici sergiler yoluyla sürekli olarak tanıtılması, Hırvat mimarların uluslararası yarışmalara katılmak üzere teşvik edilmesi, uluslararası yarışmaların düzenlenmesi vb.
- Mimarlığın ulusal tanıtımının yüksek kalitede olmasının teşvik edilmesi.
- Diploması, kültür, ekonomi, turizm, eğitim ve benzeri alanlardaki bütün ulusal etkinlik ve sunumlarda Hırvat mimarlığının tanıtımının yapılması.

10. Düzenleyici Çerçeve

Hırvatistan Hükümeti, bir mimarlık politikası benimseyerek, yapılı çevrenin, kaliteli bir yaşama erişilmesindeki ve ulusal gelişim ve ilerlemenin sağlanmasındaki öneminin bilincinde olduğunu teyit edecektir. Bir mimarlık politikasının başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için, benimsenen hedeflerin düzenleyici çerçeve içinde bütün seviyelerde, strateji belgelerinden uygulama eylemlerine kadar, sistematik olarak uygulanması gereklidir.

- Mimarlık politikasının hedeflerinin gerçekleştirilmesi için, bütüncül bir düzenleyici çerçeve gereklidir.
- Mevcut strateji belgelerinde, çevrenin korunması ve iyileştirilmesinde yapılı çevrenin kalitesinin ve Hırvatistan halkının yaşam kalitesinin öneminin vurgulanması gereklidir.
- Mevcut stratejik belgelere dayanan mimarlık politikası ana hatları, strateji belgelerinin çerçevesinin, Avrupa'daki iyi uygulamalar doğrultusunda, Yapı Kültürü Ulusal Programı ve Arazi ve Konut Politikasını kapsayacak şekilde genişletilmesini önerir.
- Mevcut düzenleyici çerçeve, planlama ve tasarım için geliştirilen mekânsal ve teknik standartlara ve uygulama prosedürleri ve araçlarına göre geliştirilmelidir.

Girişimler

- Düzenleyici çerçevede belirtilen mimarlık politikası hedeflerinin gerçekleştirilmesinde, meslek örgütlerinin ve yasama kurumlarının karşılıklı işbirliği içerisinde çalışması.
- Düzenleyici çerçevenin geliştirilmesi için mekânın üretilmesinde yer alan tüm aktörlerin işbirliğine teşvik edilmesi.
- Mevcut strateji belgelerinin geliştirilmesi ve yeni strateji belgelerinin çıkarılması.
- Düzenleyici çerçevenin, yapılı çevrenin kalitesini etkileyen tüm kısımlarının uyumlaştırılması ve geliştirilmesi.
- Mimarlık politikasının hedeflerinin uygulanıp uygulanmadığının sistematik olarak denetlenmesi ve düzenleyici çerçevenin ihtiyaca göre sürekli olarak güncellenmesi.

SONUÇ

Yapılı çevre, fiziksel çevreyle birlikte, toplum içindeki her bireyin toplumsal, ekonomik, kültürel ve ekolojik koşullarının belirlendiği bütüncül bir çerçeve oluşturur.

Yapılı çevrenin kalitesi, her bireyin yaşam kalitesi ve Hırvatistan Cumhuriyeti'nin sürdürülebilir küresel gelişimi ve ilerlemesi için bir temel oluşturması nedeniyle, toplum yararınadır.

Sürdürülebilir gelişim, toplumun yapılı çevreye karşı takındığı ve hükümetin resmi politikası yoluyla ifade edilen örgütlü, tam ve eşit yaklaşımı içerir.

Bu ana hatlar, Hırvatistan Cumhuriyeti Mimarlık Politikası'nın oluşturulması için başlatılan bir girişimi oluşturmaktadır. Bu politika, yapılı çevrenin gelecekteki gelişimi hakkında bir toplumsal anlaşma sağlanması ve bu çevrenin uzun süreli ve yüksek kaliteli gelişimi için gereken amaçların, yönergelerin ve uygulama önlemlerinin belirlenmesi amacıyla, tüm paydaşların hazırlanmasına katkı koyacağı, yapılı çevre ile ilgili resmi bir devlet politikası niteliğinde olacaktır.